

KVALIFITSEERITUD TÖÖJÕU PAKKUMISE SUURENDAMINE 2007 – 2013

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SISUKORD

1. RAAMPROGRAMMI TEGEVUSTE ÜLDKIRJELDUS	3
2. EESMÄRKIDE KIRJELDUS	5
3. PROGRAMM "KVALIFITSEERITUD TÖÖJÕU PAKKUMISE SUURENDAMINE 2007-2009"	6
3.1. Karjäärinõustamine	6
3.2. Koondatud ja koondamisteate saanud isikud	9
3.3. Paindlikud töövormid	11
3.4. Hoolduskohustusega inimeste tööhõive edendamine	13
3.5. Tööturul mitteaktiivsed isikud	15
3.6. Puuetega inimeste tööhõive edendamine	18
3.7. Vanemaealiste tööhõive edendamine	21
3.8. Noorte tööhõive edendamine	23
3.9. Muukeelsete töötute tööhõive edendamine	25
3.10. Ettevõtlustoetus	27
3.11. Tööturukoolitus ja tööpraktika	29
3.12. Töötukassa haldussuutlikkuse tõstmine	32
4. ABIKÕLBLIKUD JA MITTEABIKÕLBLIKUD KULUD	35
5. EELARVE	36
6. INDIKAATORID	37
7. PROGRAMMI RAKENDAMINE	38
7.1 Programmi elluviija kohustused	38
7.2 Toetuse väljamaksete tegemine	39
7.3 Programmi muutmine	40
7.4 Toetuse kasutamisega seotud teabe ja seirearuannete esitamine	41
7.5 Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine	41

Käesolev programm on koostatud perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 20 alusel.

1. RAAMPROGRAMMI TEGEVUSTE ÜLDKIRJELDUS

Raamprogrammi tegevused on aluseks üldeesmärgi saavutamisele läbi iga programmi püstitatud alaeesmärkide.

- Ennetamaks töötust ja mitteaktiivsust, rakendatakse tööturuteenuste ja neid toetavate meetmete osutamisel senisest individuaalsemat ning paindlikumat lähenemist.
- Koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga arendatakse välja sidusalt toimiv karjääriteenuste osutamise süsteem. See on aluseks kvaliteetsete karjääriteenuste osutamisel kõikidele klientidele nii tööturu- kui haridussektoris.
- Inimeste tööturule sisenemise takistuste vähendamiseks arendatakse olemasolevaid tööturuteenuseid ning vajadusel piloteeritakse uusi. Samuti laiendatakse tööturuteenuseid toetavate tugiteenuste ringi.
- Tööturuteenuste arendamisel lähtutakse erinevate kliendirühmade spetsiifilistest vajadustest. Töötuse ennetamiseks ja kasutamata tööjõuressursi paremaks ärakasutamiseks laiendatakse teenuste pakkumist nii töötavatele kui ka mitteaktiivsetele inimestele.
- Vähendamaks piirkondlikke erinevusi, tegeletakse siseriikliku tööjõu mobiilsuse soodustamisega.
- Tööjõu sisse- ja väljarändepotentsiaali tõhusamaks rakendamiseks pööratakse suuremat tähelepanu inimeste teadlikkuse tõstmisele. Soodustatakse mitte-eestlaste ning sisserändajate kohanemist ühiskonda ning tööturule.
- Teenuse osutamist toetava võrgustikutöö tõhusamaks muutmiseks arendatakse ühistegevusi nii erinevate siseriiklike partneritega kui ka intensiivistatakse rahvusvahelist koostööd.
- Tõhustamaks tööturumeetmete ning teiste toetavate tegevuste efektiivsemat osutamist, tegeletakse tööturuteenuseid osutava(te) asutus(t)e haldussuutlikkuse tõstmisega.
- Suurema sihtrühma kaasamiseks programmi tegevustesse viiakse läbi teavitussüritusi tööturu osapooltele ja koostööpartneritele.

1.1 Raamprogrammi nimetus

Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine 2007-2013

Raamprogramm viiakse ellu läbi kolme programmi:

1.1.1 Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine 2007-2009

1.1.2 Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine 2010-2011

1.1.3 Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine 2012-2013

1.2 Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus

Inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetne suund: „Pikk ja kvaliteetne tööelu“ meede „Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine“.

1.3 Rakendusasutus (edaspidi RA)

Sotsiaalministeerium

1.4 Rakendusüksus (edaspidi RÜ)

Vabariigi Valitsuse 19.04.2007 määruse nr 111 „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse andmist korraldavate asutuste määramine“ § 8 p 4 alusel on prioriteetse suuna „Pikk ja kvaliteetne tööelu“ RÜ Elukestva Õppe Arendamise Sihtasutus Innove (edaspidi *Innove*). Sotsiaalministeeriumi ja Innove vahel 21.09.2007 sõlmitud halduslepingu nr 9.6-4/2508 alusel volitab Sotsiaalministeerium Innove RÜ ülesandeid täitma.

1.5 Raamprogrammi elluviija

Tööturuamet (kuni 30.04.2009)

Eesti Töötukassa (alates 01.05.2009)

1.5.1 Raamprogrammi elluviija valiku alus

Raamprogrammi rakendajaks on valitud Sotsiaalministeeriumi poolt Tööturuamet kui riikliku tööturupoliitika elluviija. Tööturuamet vastutab riiklikul tasandil aktiivsete tööturumeetmete osutamise eest. Muuhulgas omab Tööturuamet ressursi professionaalse personali näol, mis tagab programmis seatud eesmärkide eduka elluviimise.

(kehtiv sõnastus kuni 30.04.2009)

Raamprogrammi rakendajaks on valitud Sotsiaalministeeriumi poolt Eesti Töötukassa kui riikliku tööturupoliitika elluviija. Eesti Töötukassa vastutab riiklikul tasandil aktiivsete tööturumeetmete osutamise eest. Muuhulgas omab Eesti Töötukassa ressursi professionaalse personali näol, mis tagab programmis seatud eesmärkide eduka elluviimise.

(kehtiv sõnastus alates 01.05.2009)

1.6 Raamprogrammi abikõlblikkuse periood

01.07.2007 – 31.12.2013

1.6.1 Programmide tegevuste periood

1.6.1.1 Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine 2007-2009

01.07.2007-31.12.2009

1.6.1.2 Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine 2010-2011

01.01.2010-31.12.2011

1.6.1.3 Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine 2012-2013

01.01.2012-31.12.2013

1.6.2 Programmi tegevused, kaasa arvatud võetud kohustused, mis ei lõppe p-is 1.6.1 näidatud programmi tegevuste perioodil, lähevad katkematult üle raamprogrammi järgmisse perioodi.

1.7 Taust, vajalikkuse põhjendus

Eesti tööturg on väljumas faasist, kus peamiseks tööhõive kasvu takistuseks on töökohtade vähesus. Tööhõive määra kiire kasv eeldab tööjõu pakkumise aktiveerumist. Tõsiseks probleemiks on, et Eestis on peamiselt struktuurne tööpuudus, millele omakorda lisanduvad muud hõivet pärssivad tegurid nagu töövormide vähene mitmekesisus, töö- ja pereelu ühildamise võimaluste vähesus. Tööjõu pakkumise suurendamisel on lisaks töötute tööturule integreerimisele oluliseks võimaluseks ka seni mitteaktiivsete inimeste hõivesse toomine ning töötuse ennetamine (näit vanemaealised, noored, puuetega inimesed, pikaajalised töötud).

Riigi tööturusüsteemi kaudu pakutavates aktiivsetes tööturumeetmetes osalejate arv on siiani töötute üldarvuga võrreldes olnud tagasihoidlik. Lisaks tööturuteenuste ebapiisavale kättesaadavusele vajab suurendamist ka teenusepakkujate valmisolek uute meetmete rakendamise ja töötute individuaalse lähenemise osas.

1.7.1 Seos rakenduskava ja prioriteetse suuna eesmärkidega

Programmi tegevused on suunatud Inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suuna „Pikk ja kvaliteetne tööelu“ järgnevate eesmärkide saavutamisele:

- Töötuse ja mitteaktiivsuse ennetamine
- Töötute ja mitteaktiivsete hõivesse toomine
- Tööjõu sisse- ja väljarände potentsiaali parem ärakasutamine

Seos prioriteetse suuna teiste meetmete, programmide ja avatud taotlusvoorudega

- Meede „Töölesaamist toetavad hoolekande meetmed“
- Meede „Tööelu kvaliteedi parandamine“
- Lisaks programmile on planeeritud avatud taotlusvoorud

1.7.3 Seos valdkondlike arengukavadega

- Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 3. osa „Tööturg ja tööhõive“
- Sotsiaalse kaitse ja kaasatuse aruanne 2006-2008 Euroopa Liidu avatud koordinatsiooni meetodi raames
- Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 rakenduskava – Eesti
- Maaelu arengukava 2007-2013

1.8 Toetuse andmise sihtgrupid

1.8.1 tööealine elanikkond (vanuses 15-74 aastat)¹, kes on:

- a) Eesti alalised elanikud,
- b) tähtajalise elamisloa või tähtajalise elamisõiguse alusel Eestis viibivad välismaalased,
- c) Eestis viibivad Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanikud,
- d) Eestis viibivad rahvusvahelise kaitse saajad või Eestis viibivad varjupaigataotlejad välismaalastele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses sätestatud tingimustel;

1.8.2 noored vanuses 13-14 aastat;

1.8.3 tööandjad;

1.8.4 Tööturuamet ja selle ametnikud.

1.9 Toetuse suurus

1.9.1 Toetuse maksimaalne määr on 80% ja maksimaalne summa 1 038 682 870 krooni.

1.9.2 Omafinantseeringu minimaalne määr on 20% ja minimaalne summa 259 670 718 krooni.

1.10 Punktid 1, 2, 4, 5.1, 5.2 ja 7 kehtivad kõigile raamprogrammi koosseisus olevatele programmidele.

1.11 Punktis 1.10 nimetatud punktid kehtestatakse iga punktis 1.6.1 nimetatud programmile eraldi.

2. EESMÄRKIDE KIRJELDUS

2.1 Üldeesmärk

Tööpuuduse ja mitteaktiivsuse vähenemine, tööturuteenuste kättesaadavuse paranemine, ametnike professionaalsuse tõstmine.

2.2 Alaeesmärgid

Alaeesmärgid sätestatakse konkreetsetes programmides.

¹ Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni määratlus, mille alusel jagatakse rahvastik majanduslikult aktiivseks (hõivatuteks ja töötuteks) ning mitteaktiivseteks. Mitteaktiivsete hulka kuuluvad õpilased, pensionärid, lapsehoolduspuhkusel olevad vanemad, pereliikme hooldamisega seotud isikud, puudega inimesed, koduperenaised, kinnipidamisasutuses viibijad, heitunud. Heitunud on isikud, kes soovivad tööle asuda kuid on kaotanud lootuse seda leida. Töötu on isik, kes ei ole tööga hõivatud, kuid kes on võimeline töötama ja kes soovib tööd leida.

Punktid 3, 5.3-5.5 ja 6 kehtivad programmile „Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine 2007-2009“.

3. Programm „Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine 2007-2009“

PROGRAMMI EESMÄRGID

- Karjäärinõustamisteenuse pakkumine töötavatele isikutele, vajadusel ka põhikooli lõpuklassides ja keskkoolis õppivatele noortele;
- Kiire reageerimine koondamistele ja koondatavate võimalikult kiire rakendumine;
- Teadlikkuse tõstmine paindlikest töövormidest ning tööhõive tõstmine nende kaudu;
- Hoolduskohustusega isikute tööelus osalemise soodustamine;
- Mitteaktiivsete, vanglast vabanejate, vanemaealiste, noorte ja puuetega inimeste integreerimine tööturule läbi uuenduslike lähenemisviiside;
- Muukeelsetele töötutele eesti keele ja erialase õppe võimaldamine tööturule integreerimiseks;
- Töötuse ja mitteaktiivsuse vähendamine ettevõtluse edendamise kaudu;
- Linnadest ja maakonnakeskustes kaugemal elavatele töötutele parema juurdepääsu võimaldamine tööturuteenustele;
- Tööturuameti ametnike professionaalsuse tõstmine läbi koolitustel osalemise

TEGEVUSTE KIRJELDUS

3.1. Karjäärinõustamine

OLUKORRA KIRJELDUS

Karjäärinõustamine on olnud üks olulisematest tööturuteenustest alates 2000. a., kui teenust pakkuma hakati. Tööturuteenuste ja – toetuste seaduse alustel võib Tööturuamet osutada karjäärinõustamisteenust vaid töötuna registreeritud inimestele ja tööotsijatele, kes on saanud teate töösuhte lõpetamisest. Samas piirab seadus teenuse osutamist teistele sihtrühmadele, kes seda vajaksid (töötavad isikud, õpilased). Aastal 2006 sai Tööturuameti kaudu karjäärinõustamisteenust kokku 8356 registreeritud töötut. Võrreldes eelneva aastaga (2005) vähenes küll nõustamist saanute arv 1138 võrra, kuid seoses töötuse vähenemisega suurenes karjäärinõustamisel osalenute osakaal. Keskmiselt osales karjäärinõustamisel aastal 2006 igas kuus 865 töötut.

Selle tegevuse raames laiendatakse karjäärinõustamise teenuse osutamist lisaks registreeritud töötutele ja tööotsijatele ka teistele sihtrühmadele: töötavatele isikutele ja õpilastele. Õpilaste karjäärinõustamise ja karjäärinõustamises kasutatavate materjalide väljatöötamise osas välditakse sihtrüpi ja tegevuste kattuvust Haridus- ja Teadusministeeriumiga vastava koostöökokkuleppega Sotsiaalministeeriumi ja Haridus- ja Teadusministeeriumi vahel.

PEAMISED PROBLEEMID

Hetkel on karjäärinõustamise valdkonnas järgmised peamised probleemid:

- 1) töötavatel isikutel ei ole hetkel võimalik süsteemselt karjäärinõustamise teenust saada;

- 2) karjäärinõustamises kasutatavad materjalid on vananenud ning vajavad uuendamist, samuti on terav vajadus täiendavate karjäärinõustamises kasutatavate materjalide järgi (testid, kutsealamapid, töövihikud jne);
- 3) noortele on tööturuteave raskesti kättesaadav ning karjäärinõustamise osutamine on puudulik;
- 4) puuduvad karjääriinfotoad, kuhu oleks karjäärilase info vastu huvi tundval inimesel võimalik minna (teave elukutsete, töö valiku ja tööotsingu, samuti tööturusituatsiooni ja -võimaluste kohta) ning kus oleks võimalik kasutada arvutit karjäärilase info otsimiseks ning tööotsinguks vajalike dokumentide vormistamiseks.

EESMÄRK

Aastaks 2009 soovime jõuda olukorrani, kus ka töötavatel isikutel ning vajadusel noortel on võimalik saada Tööturuametist karjäärinõustamise teenust. Piloteeritud on karjääriinfo ja tööturuinfo levitamist karjääriinfotubades ning mobiilse nõustamise kaudu. Samuti on välja töötatud süsteem, kuidas kasutatavaid materjale uuendada ning hoida ajakohastena.

KAVANDATAVAD TEGEVUSED

1. Karjäärinõustamise meetodiliste materjalide väljatöötamine ja ostmine:
 - 1.1 käsiraamatu „Karjäärinõustamine. Karjäärinõustaja käsiraamat” (koostaja SA Innove Karjääriteenuste Arenduskeskus) soetamine ning karjääriplaneerimise töövihiku väljaandmine (tõlkimine ja trükkimine);
 - 1.2 kasutamisel olevate testide uuendamine;
 - 1.3 töövihiku uuendamine, tõlkimine ja trükkimine;
 - 1.4 karjäärinõustajatele vajalike erialaste töömaterjalide ostmine;
 - 1.5 ametiloo filmide ostmine.
2. Karjäärinõustamisteenuse reklaamimine ja osutamine:
 - 2.1 töötavatele isikutele ja õpilastele suunatud kampaania karjäärinõustamise võimalustest (teavitussüritused, voldikud, reklaam massimeedias);
 - 2.2 mobiilse nõustamise piloteerimine;
 - 2.3 õpilasmalevates karjääriteenuse pakkumine;
 - 2.4 koolides tööturuinfo jagamine.
3. Karjääriinfotubade loomine, tegevuse piloteerimine ja varustamine infomaterjalidega.

INDIKAATORID

1. Meetodilised materjalid:
 - 1.1 käsiraamat on soetatud (50 eksemplari) ning karjääriplaneerimise töövihik välja antud;
 - 1.2 uuendatavate testide arv 2;
 - 1.3 trükitud töövihikute arv 12 000;
 - 1.4 erialased töömaterjalid on soetatud;
 - 1.5 ostetud on 8 ametiloo filmi.
2. Karjäärinõustamisteenus:
 - 2.1 välja antud ja levitatud voldikute arv 20 000;
 - 2.2 mobiilsel nõustamisel teavitatud ja nõustatud inimeste arv vähemalt 400;
 - 2.3 õpilasmalevates karjäärinõustamisteenust saanud inimeste arv 80 gruppi;
 - 2.4 läbiviidud teabepäevade ja grupinõustamiste arv koolides 60;
3. Loodud ja sisustatud karjääriinfotubade arv 8

SIHTGRUPP

- 1) töötavad, töötud või mitteaktiivsed isikud;
- 2) Tööturuamet ja selle ametnikud (kavandatavad tegevused 1 ja 3).

AJAKAVA

01.01.2008–31.12.2009, sh

- metoodilised materjalid 01.01.2008– 31.12.2009
- karjäärinõustamisteenus 01.01.2008–31.12.2009
- karjääriinfotubade loomine 01.01.2008–31.12.2009

3.2. Koondatud ja koondamisteate saanud isikud

OLUKORRA KIRJELDUS

Koondamisteate saanud isikute süstemaatiline integreerimine tööturule toimus kuni aastani 2006 ebaühtlaselt ning probleemid lahendati juhtumipõhiselt. Koondamisteate saanud ja koondatud isikutele osutas Tööturuamet erinevaid tööturuteenuseid vastavalt kehtivatele õigusaktidele. Alates kehtiva tööturuteenuste ning -toetuste seaduse jõustumisest on koondatute puhul nendest olulisemad olnud karjäärinõustamine, töövahendus, teavitamine, ettevõtlustoetus, tööturukoolitus ja tööpraktika. Koondamisteate saanute puhul osutati ennekõike töövahendust ja karjäärinõustamist.

PEAMISED PROBLEEMID

Hetkel on Eestis seoses koondamistega järgmised peamised probleemid:

- 1) teatud erialadel toimuvate koondamiste puhul on inimestel raske leida erialast tööd;
- 2) pikka aega kestnud töösuhete puhul, mis lõpeb koondamisega, puudub koondatavatel ülevaade tööturul toimuvast, oskused kandideerida uuele töökohale ning info võimalikest riigi poolt pakutavatest tööturuteenustest ja rahalistest toetustest;
- 3) puudub terviklik lähenemine koondamistele reageerimisel.

EESMÄRK

Aastal 2009 soovime jõuda olukorrani, kus reageerimine koondamistele on senisest kiirem ja süsteemsem ning koondatud inimesed leiavad kiiremini uue töökoha.

Koondamistele reageeritakse meeskonnana, kuhu kuuluvad lisaks Tööturuameti konsultantidele ka partnerite esindajad (Tööinspeksioon, kohalikud omavalitsused (edaspidi KOV), tööandjad, ametiühingud, Töötukassa jne). Võrgustiku loomisel ja teenuse pakkumisel võetakse aluseks Töötukassa, Tööturuameti Ida-Virumaa osakonna ja teiste senised parimad praktikad.

KAVANDATAVAD TEGEVUSED

1. Erinevate aktiivsete tööturumeetmete osutamine:
 - 1.1 karjäärinõustamine;
 - 1.2 tööotsingukoolitus;
 - 1.3 tööpraktika;
 - 1.4 erialakoolitus;
 - 1.5 tööeluga seondud psühholoogiline nõustamine.
2. Koostöö edendamine erinevate asutustega (Töötukassa, Tööandjate Keskkliit, Tööinspeksioon, ametiühingud jne) informatsiooni liikumise kiirendamiseks;
3. Teabepäevade läbiviimine ja infomaterjalide väljatöötamine:
 - 3.1 tööturuteenustest;
 - 3.2 rahalistest toetustest;
 - 3.3 olukorrast tööturul;
 - 3.4 töötute õigustest ja kohustustest;
 - 3.5 infomaterjalide väljatöötamine ja levitamine.

INDIKAATORID

1. Tööturumeetmed:
 - 1.1 karjäärinõustamist saanud koondamisteate saanud või koondatud inimeste arv 1500;
 - 1.2 tööotsingukoolitusel osalenud inimeste arv 400;
 - 1.3 tööpraktikal osalenud koondamisteate saanud või koondatud inimeste arv 100;
 - 1.4 erialakoolitusel osalenud koondamisteate saanud või koondatud inimeste arv 1200;
 - 1.5 tööeluga seonduva psühholoogilisel nõustamisel osalenud koondamisteate saanud või koondatud inimeste arv 150; tehtud psühholoogilise nõustamise seansside arv 300
2. Teabepäevad koostööpartneritele 3
3. Infopäevad koondamisteate saanutele ja koondatutele 200; väljatöötatud ja levitatud infomaterjalide arv 11000.

SIHTGRUPP

- 1) isikud, kes on saanud koondamisteate;
- 2) töötud, kelle töösuhe on viimase kuue (6) kuu jooksul lõppenud koondamise või seoses tööandja pankroti või likvideerimisega.

AJAKAVA

01.01.2008–31.12.2009, sh

- aktiivsete meetmete osutamine 01.01.2008–31.12.2009
- teabepäevade läbiviimine, infomaterjalide koostamine 01.01.2008–31.12.2009

3.3 Paindlikud töövormid

OLUKORRA KIRJELDUS

Lissaboni strateegiast tuleneva eesmärgi – tööhõive määra tõstmine 70%-ni aastaks 2010 – saavutamiseks on vajalik suurendada tööturul osalejate arvu kaasates ka neid isikuid, kes ei soovi või kellel ei ole võimalik töötada tavapärasel töövormil. See eeldab muuhulgas uute ja paindlike töövormide kasutuselevõtmist, mis võimaldab lisaks tööhõive tõstmisele suurendada ka sotsiaalset kaasatust ühiskonnas.

Paindlike töövormide all mõistetakse siin peamiselt osalise ajaga tööd, osalise koormusega tööd ja kaugtööd. Praegu puudub tööturusteemil ülevaade ettevõtetest, mis oleksid nõus paindlike töövorme rakendama, ametikohtadest, kus neid oleks võimalik rakendada, samuti isikutest, kes sooviksid (saaksid) töötada vaid paindlike töövormide kasutades.

Selle tegevuse raames jagatakse infot paindlike töövormide kohta eelkõige Tööturuametisse pöörduvatele isikutele. Laiemale avalikkusele on planeeritud teavituskampaania paindlikest töövormidest Sotsiaalministeeriumi Euroopa Sotsiaalfondi rahastatavast programmist „Tööelu kvaliteedi parandamine 2007-2008“.

PEAMISED PROBLEEMID

Hetkel on Eestis nimetatud valdkonnas järgmised peamised probleemid:

- 1) tööturu poolte vähene ja madal teadlikkus paindlikest töövormidest ja nende kasutamise võimalikkusest;
- 2) paindlike töövormide vähene kasutamine, mille tõttu on teatud sihtgruppide (vanemaealised, noored, puuetega inimesed, kinnipeetavad) tööhõive soovitus ja võimalikust madalam.

EESMÄRK

1. Paindlike töövormide kohta informatsiooni edastamine tööturu pooltele Tööturuameti kaudu.
2. Tööturuameti ametnike teadlikkuse suurendamine paindlikest töövormidest.

KAVANDATAVAD TEGEVUSED

1. Tööturu osapoolte teadlikkuse tõstmisele suunatud tegevused (teavitustegevused, infomaterjalide koostamine ja levitamine);
2. Paindlike töövormide piloteerimine.
3. Teabepäevad Tööturuameti ametnikele

INDIKAATORID

1. Koostatud ja levitatud 25 000 trükist.
2. Kaugtöövormi piloteerimine Tööturuameti infotelefoni Emmastesse viimisega.
3. Tööturuameti infotelefonile vastamisel piloteeritakse kodutöövormi.

SIHTGRUPP

- 1) töötavad isikud, töötud või mitteaktiivsed isikud;
- 2) tööandjad;
- 3) Tööturuamet ja selle ametnikud.

AJAKAVA

01.01.2008–30.11.2009, sh

- trükiste koostamine 01.01.2008–31.12.2009
- paindlike töövormide piloteerimine 01.03.2008–30.11.2009

3.4 Hoolduskohustusega inimeste tööhõive edendamine

OLUKORRA KIRJELDUS

Hooldusteenuse pakkumise ebaühtlane areng ning sellest tulenev perekonnaliikmete sunnitud hoolduskohustus (s.t vajadus hooldada oma perekonnaliiget või lähedast) on olnud üheks märgatavaks põhjuseks mitteaktiivsuse tekkel teatava elanikkonna grupi hulgas. 2006. aastal oli Eestis kokku 13 900 isikut (15-74. aasta vanusest elanikkonnast), kellel oli vajadus hoolitseda laste või teiste pereliikmete eest ja seetõttu ei saanud nad aktiivselt tööturul osaleda.

Selle tegevuse raames keskendutakse hoolduskohustusega koormatud mittetöötavate isikute tööturule aitamisele.

PEAMISED PROBLEEMID

Hetkel on Eestis nimetatud valdkonnas järgmised peamised probleemid:

- 1) hoolduskohustusega mittetöötavatel isikutel, kes saavad hooldajatoetust või on muul viisil koormatud hoolduskohustusega (sh töösuhet mitteomavad väikelastega kodus olevad vanemad), ei ole võimalik osaleda aktiivsetes tööturumeetmetes ega hiljem ka naasta tööturule. Sageli ei võimalda ka nende materiaalne olukord hooldusteenuse sisseostmist erasektori teenusepakkujatelt;
- 2) Eestis ei ole piisavalt kvalifitseeritud hooldustöötajaid (avahooldus, koduhooldus, lapsehoid jne). Omavalitsused ei suuda pakkuda vajalikul määral ja ulatuses hooldusteenust. Hooldustöötajate vähesus on takistuseks aktiivses tööelus osalemisel.

EESMÄRK

Aastal 2009 soovime jõuda olukorrani, kus koostöös Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonnaga, mis rakendab programmi „Töölesaamist toetavad hoolekandemeetmed 2007-2009“, on paranenud hooldusteenuse osutamine kohalikes omavalitsustes, kasvanud on hooldusteenuse pakkujate arv ning töötutele ja mitteaktiivsetele on loodud võimalused hooldusteenuse sisseostmiseks nii aktiivsetes tööturumeetmetes osalemise ajaks kui ka esimestel töökuudel. Sellega luuakse eeldused isikute edukaks naasmiseks tööturule ja edaspidiseks iseseisvaks toimetulekuks.

KAVANDATAVAD TEGEVUSED

1. Aktiivsete tööturumeetmete osutamine hoolduskohustusega mittetöötavatele isikutele:
 - 1.1 karjäärinõustamine;
 - 1.2 erialakoolitus;
 - 1.3 tööpraktika;
 - 1.4 tööotsingukoolitus
 - 1.5 psühholoogiline nõustamine
2. Töötute koolitamine kodu- ja avahooldustöötajateks.
3. Hooldusteenuse ostmine
 - 3.1 hooldusteenuse ostmine aktiivsetes tööturumeetmetes osalemise ajal (kuni 6 kuud);
 - 3.2 hooldusteenuse ostmine esimese 3 töökuu jooksul.

INDIKAATORID

1. Aktiivsed tööturumeetmed:

- 1.1 karjäärinõustamisel osalenud isikute arv 225;
 - 1.2 erialakoolitusel osalenud isikute arv 150;
 - 1.3 tööpraktikal osalenud isikute arv 24;
 - 1.4 tööotsingukoolitusel osalenute arv 46;
 - 1.5 hooldusteenust saanud isikute arv aktiivsete tööturumeetme ajal 20;
 - 1.6 hooldusteenust töölerakendumisel saanud isikute arv 20;
 - 1.7 psühholoogilist nõustamisel osalenud isikute arv 20
2. Kodu- ja avahooldustöötajaks koolitatud töötute arv 63.

SIHTGRUPP

1) hoolduskohustusega koormatud isikud:

- a) puudega lapse, puudega täiskasvanu või vanuri hooldajaks määratud isik;
- b) lapsega (0-6-aastased k.a) kodus viibiv vanem:
 - kelle tööandja suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus või
 - kellel puudub kehtiv töösuhe käesoleva programmiga liitumisel;

2) kodu- ja avahooldustöötajate koolitus on suunatud järgmistele sihtgruppidele:

- töötud või mitteaktiivsed isikud.

Sisutegevuses ei saa osaleda täiskoormusega või päevases õppevormis õppivad või töösuhet omavad isikud.

AJAKAVA

01.01.2008–31.12.2009, sh

- aktiivsete tööturumeetmete osutamine 01.01.2008–31.12.2009
- hooldusteenuse osutamine 01.01.2008–31.12.2009

3.5. Tööturul mitteaktiivsed isikud

OLUKORRA KIRJELDUS

2006. aastal oli Eestis tööjõu-uuringu andmetel 15–64-aastaseid² inimesi kokku 916 800. Neist 621 000 ehk ligikaudu 2/3 töötas, 40 000 olid töötud ning 255 900 inimest ei kuulunud tööjõu hulka. Viimati nimetatud ehk mitteaktiivsed moodustasid 28% vaadeldavast vanusegrupist. 2006. aastal oli Eestis 15–64-aastaste seas majanduslikult mitteaktiivseid inimesi 255 900, neist mehi 43% ja naisi 57%. Heitunuid (heitunud isik on mittetöötav isik, kes sooviks töötada ja oleks valmis töö olemasolu korral kohe tööle asuma, kuid ei otsi aktiivselt tööd, sest on kaotanud lootuse seda leida) oli 2006. aastal 15-64-aasta vanusest elanikkonnast tööjõu-uuringu andmetel 7100.

2007. aastal Tööturuameti poolt tellitud ja Saar Polli poolt läbiviidud „Tööturu uuringust“ selgus, et 28% mitteaktiivsetest ei soovi lähiajal tööd leida, 19% ei otsi aktiivselt tööd ja vaid 13% soovib lähiajal tööd leida. Töö leidmise võimalusi hindab halvaks 21% ja väga halvaks 10% vastanutest. Selle põhjusteks on ennekõike halb tervis (45%) ja vanus (16%). Kuigi Tööturuameti poolt pakutud teenustest ja toetustest ollakse üldjoontes teadlikud, on Tööturuametisse pöördunud mitteaktiivsete osakaal kõigest 11% vastanutest.

Selles tegevuses viiakse ellu kaks põhilist tegevussuunda: a) mitteaktiivsete isikute „ülesleidmine“ koostöös kohalike omavalitsuste ja teiste institutsioonidega (teabeüritused) ning b) heitunud (sh sõltuvusprobleemidega, kodutud) inimestele aktiivsete tööturumeetmete osutamine nende kiiremaks (re)integreerimiseks tööturule. Käesolevas programmis pakutakse lisaks heitunud isikutele teenuseid Tööturuametis arvel olevatele pikaajalistele töötutele ja kinnipidamiskohas vabanenutele. Eraldi sihtgrupina käsitletakse neid, kellel on tähtajalise vabastamiseni jäänud vähem kui 6 kuud või tingimisi enne tähtaega vabastamise menetluse algatamiseni 2 kuud.

PEAMISED PROBLEEMID

Peamised pikka aega töölt eemal olevate inimestega seonduvad probleemid on alljärgnevad:

- 1) paljud isikud vajavad enne tööturuteenuste saamist erinevaid eelteenuseid: sotsiaalne rehabilitatsioon (sõltuvusravi), grupinõustamine, tööeluga seonduv psühholoogiline nõustamine, milleks praegu Tööturuametil võimalused puuduvad;
- 2) praegusel hetkel ei ole Eestis piisavalt vastava ettevalmistusega spetsialiste (KOV-ide juures, MTÜ-des jne), kes suudaksid pakkuda teatud tüüpi teenuseid (nt tööharjutus).

EESMÄRK

Aastal 2009 soovime jõuda olukorrani, kus tööturul mitteaktiivsete isikute ja pikaajaliste arvelolevate töötute osakaal tööturuteenuste kasutamisel on suurenenud. Selle kaudu on suurenenud ka nende isikute julgus otsida aktiivsemalt tööd. Samuti on isikud teadlikumad Tööturuameti poolt pakutavatest teenustest ja toetustest. Programmi raames on piloteeritud erinevaid uuenduslikke lähenemisi sihtgrupi tõhusamaks ja tulemuslikumaks integreerimiseks tööturule, arvestades seejuures sihtgrupi kaasamise keerukuse ja piirkondlike eripäradega.

² Tööhõive seisundite iseloomustamisel võetakse tavaliselt aluseks vanusegrupp 15–64, mis hõlmab valdava osa töötavast ja töötada soovivast elanikkonnast ning tagab ühtlasi rahvusvahelise võrreldavuse.

KAVANDATAVAD TEGEVUSED

1. Ühisseminaride/teabepäevade läbiviimine Tööturuameti, kohalike omavalitsuste, mittetulundusühingute ja sidusorganisatsioonide esindajatele, kes tegelevad mitteaktiivsete isikute aktiveerimisega.
2. Tööturu osapoolte teadlikkuse suurendamine mitteaktiivsete inimeste tööturul osalemise võimalustest:
 - 2.1 teavitusürituste korraldamine mitteaktiivsetele isikutele: Tööturuameti esindajate osalemine messidel teavitamiseks mitteaktiivseid isikuid Tööturuameti teenustest, suuremate teavitusürituste korraldamine;
 - 2.2 teavitusmaterjalide (plakatid, meened jne) väljatöötamine ja levitamine;
 - 2.3 mitteaktiivsete isikute teavitamine: erinevate infokanalite kaudu (artiklid ja reklaamid kohalikes ajalehtedes, raadiosaated, mis tutvustavad mitteaktiivsetele isikutele suunatud tegevusi), materjalide/artiklite tõlkimine ja reklaampinna ostmise.
3. Tööturuametile teenuseid pakkuvate juhendajate koolitamine.
4. Kinnipeetavatele enne vabanemistähtaega teenuste pakkumise piloteerimine:
 - 4.1 teavitamine;
 - 4.2 karjäärinõustamine.
5. Tööotsimise toetamise teenuse piloteerimine Tallinnas ja Ida-Virumaal neile isikutele, kellele on osutatud tööharjutusteenust, kuid vajaksid jätkuvat tuge tööotsimisel;
6. Erinevate aktiivsete tööturumeetmete osutamine:
 - 6.1 karjäärinõustamine;
 - 6.2 erialakoolitus;
 - 6.3 tööharjutus;
 - 6.4 tööpraktika;
 - 6.5 tööotsingukoolitus;
 - 6.6 rakendunute psühholoogiline järelnõustamine (nõustab psühholoog)- isikutele, kes 6 kuu jooksul peale tööle asumist vajavad psühholoogilist tuge, et mitte tööturult uuesti välja langeda.;
 - 6.7 tööalane psühholoogiline nõustamine;
 - 6.8 sotsiaalne rehabilitatsioon.

INDIKAATORID

1. Läbiviidud ühisseminaride arv 16;
2. Teadlikkuse tõstmine:
 - 2.1 korraldatud teavitusürituste arv mitteaktiivsetele isikutele 23;
 - 2.2 teavitusmaterjalid on väljatöötatud ja levitatud;
 - 2.3 ilmunud teavituste/artiklite arv 16.
3. Tööturuametile teenuseid pakkuvate juhendajate koolitamine. Koolituse läbinud juhendajate arv 30.
4. Kinnipeetavate teenuse piloteerimine:
 - 4.1 tööturualasel teavitusel osalenud kinnipeetavate arv 200;
 - 4.2 karjäärinõustamisel osalenud kinnipeetavate arv 100.
5. Tööotsimise toetamise teenuse läbinud isikute arv 30.
6. Aktiivsed tööturumeetmed:
 - 6.1 karjäärinõustamisel osalenud isikute arv 2000;
 - 6.2 erialakoolitusel osalenud isikute arv 1500;
 - 6.3 tööharjutusel (sealhulgas 6-kuuline teenus) osalenud isikute arv 1550;
 - 6.4 tööpraktikal osalenud isikute arv 250;
 - 6.5 tööotsingukoolitusel osalenud isikute arv 600;
 - 6.6 psühholoogilisel järelnõustamisel osalenud isikute arv 10;
 - 6.7 psühholoogilisel nõustamisel osalenud isikute arv 700;
 - 6.8 sotsiaalse rehabilitatsiooni teenusel osalenud isikute arv 120.

SIHTGRUPP

- 1) teabeüritused on suunatud töötutele ja/või mitteaktiivsetele isikutele;
- 2) teenused on suunatud järgmistele isikutele:
 - a) heitunud (sh sõltuvusprobleemidega, toimetulekuraskustega inimesed);
 - b) kinnipidamiskohast vabanenud isikud, kes ei tööta;
 - c) kinnipidamiskohas viibivad isikud, kellel on kinnipidamiskohast tähtajalise vabastamiseni; jäänud vähem kui 6 kuud või tingimisi enne tähtaega vabastamise menetluse algatamiseni 2 kuud
 - d) Tööturuametis arvel olevad pikaajalised
- 3) Tööturuametile teenuseid pakkuvad juhendajad tegevuse nr 3 osas

Rakendunute psühholoogilist järelnõustamist saavad need isikud, kes on Tööturuametist saanud teenuseid ning pärast töökoha leidmist vajavad psühholoogilist tuge.

AJAKAVA

01.01.2008–31.12.2009, sh

- aktiivsete tööturumeetmete osutamine 01.01.2008–31.12.2009
- tööturu osapoolte teadlikkuse tõstmine 01.01.2008–31.12.2009
- kinnipeetavate teenuse piloteerimine 01.05.2008–31.12.2009
- grupinõustamise teenuse piloteerimine 01.06.2008–31.12.2009

3.6 Puuetega inimeste tööhõive edendamine

OLUKORRA KIRJELDUS

2006. aasta tööjõu-uuringu andmetel oli puudega inimeste tööhõive määraks 32,6% (2002. aastal oli sama näitaja 26%). Eestis on hetkel hinnanguliselt 113 000 puudega inimest, kellest tööealisi on 43 735. 2007. aasta 1. jaanuari seisuga oli töötuna arvel kõigest 1170 puudega isikut.

Selle tegevuse raames keskendutakse ennekõike puuetega inimeste tööhõive suurendamisele ja puuetega inimeste juhtumikorraldajate töö kvaliteedi parandamisele.

PEAMISED PROBLEEMID

Hetkel on Eestis nimetatud valdkonnas järgmised peamised probleemid:

- 1) puuetega inimesed, kes ei ole varem töötanud või kes ei ole väga pikka aega töötanud, ei ole tihtipeale valmis liikuma otse avatud tööturule. Intellektipuudega ja vaimse tervise häirega inimeste seas leidub hulgaliselt inimesi, kes vajavad töö leidmiseks ja säilitamiseks oluliselt suuremal määral toetust kui Tööturuamet hetkel pakkuda saab;
- 2) sageli on intellektipuudega ja vaimse tervise häirega isiku puhul vajalik edukaks tööle siirdumiseks kaasata ka psühholoogi või karjäärinõustajat, kes omab kogemusi vastavasisulisel nõustamisel. Senine praktika on näidanud, et samasugust nõustamist vajavad ka kuulmispuudega isikud. Hetkel selline võimalus Tööturuametis puudub;
- 3) senine Tööturuameti kogemus töös puuetega inimestega on näidanud, et tööturuteenuseid vajavad ka töötavad puudega inimesed (vajadus tehnilise abivahendi järele, progresseeruva haiguse puhul võimalus saada karjäärinõustamist ja tööturukoolitust ka kehtiva töösuhte ajal, tugiisiku teenus juba töötavale intellektipuudega inimesele jne). Hetkel sellised võimalused Tööturuametil puuduvad;
- 4) erivajadustega inimeste tööhõive toetamine on uus valdkond, millel puuduvad pikaajalised traditsioonid Eestis, väljaarendamist vajavad piirkondlikud koostöövõrgustikud;
- 5) hetkel puuduvad Tööturuameti juhtumikorraldajatel kliendi võimete ja oskuste välja selgitamiseks vajalikud spetsiifilised meetodid;
- 6) töökohtade kohandamise ja abivahendi vajaduse määramise süsteem ei ole hetkel piisav. Puudub spetsialistide võrgustik, kes omaks kompetentsi soovitada töötamiseks vajalikke abivahendeid;
- 7) tööandjate teadlikkus puuetega inimestest on viimastel aastatel oluliselt kasvanud, kuid siiski on veel palju neid tööandjaid, kes ei näe puudega inimest kui potentsiaalset töövõtjat;
- 8) mõned Tööturuameti piirkondlikud osakonnad paiknevad ruumides, kuhu juurdepääs liikumispuuetega inimestele ei ole tagatud.

EESMÄRK

Aastal 2009 soovime jõuda olukorrani, kus puuetega inimestele osutatavate teenuste maht on suurenenud. Piloteeritud on uusi tööturuteenuseid. Välja on töötatud põhjalik puuetega inimeste tööalase hindamise süsteem, mida hakatakse kasutama hiljemalt 2010. aastast. Töökohtade kohandamise ja abivahendi vajaduse määramiseks ja ekspertide kasutamiseks on välja kujunenud kindel reeglistik. Välja on töötatud skeem, mille alusel osutatakse teenuseid ka töötavatele puuetega inimestele, sh FIE-dele, ennetamaks nende töötuks jäämist. Tööandjad on teadlikumad puuetega inimeste värbamisega seonduvast. Tööturuameti juhtumikorraldajatel on hästi toimiv koostöövõrgustik koos teiste piirkonna spetsialistidega. Juhtumikorraldajatel on piisavalt teadmisi, oma töö

tulemuslikuks tegemiseks. Parandatud on puuetega inimeste juurdepääs Tööturuameti piirkondlikesse osakondadesse .

KAVANDATAVAD TEGEVUSED

1. Maakondlike koolituste korraldamine asjaomaste institutsioonide spetsialistidele.
2. Puuetega inimestele erinevate tööturule sisenemist soodustavate ja tööturul konkurentsivõimet tõstvate teenuste pakkumise valmisoleku väljaselgitamine:
 - 2.1 puuetega inimestega tegelevate asutuste välja selgitamine;
 - 2.2 küsimustiku koostamine ressursside ja huvi kindlaks tegemine;
 - 2.3 küsitluse ja kokkuvõtete tegemine;
 - 2.4 puuetega inimestele nende tööhõivet toetavate teenuste pakkumise skeemi väljatöötamine koostöös Sotsiaalministeeriumi, rehabilitatsiooniasutuste jt.
3. Kutserehabilitatsiooni vajaduse hindamise arendamine koostöös Sotsiaalministeeriumi, Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse, töötervishoiuarstide, füsio- ja tegevusterapeutidega , mille tulemusena valmib hindamisleht kutserehabilitatsiooni vajaduse määramiseks.
4. Töökohtade kohandamise ja abivahendi eraldamise vajaduse määramise süsteemi arendamine:
 - 4.1 ümarlauad erinevate kohandamisega seotud pooltega (PITRA (programm „Puuetega inimene tööturule juhtumipõhise rehabiliteerimise abil“), tegevusterapeutide liit, füsioterapeutide liit jne);
5. Aktiivsete tööturumeetmete pakkumine töötavatele ja mittetöötavatele puuetega inimestele:
 - 5.1 töötavatele puuetega inimestele, sh FIE-na tegutsevatele:
 - 5.1.1 töökoha kohandamine;
 - 5.1.2 abivahendi eraldamine;
 - 5.1.3 karjäärinõustamine;
 - 5.1.4 erialakoolitus;
 - 5.1.5 tugiisikuteenus töötaja korduval väljaõpetamisel või kui teenuse vajalikkus on ilmnenud katseajal olles;
 - 5.1.6 erandlike lahenduste pakkumine (töövõimet ja/või töötamist toetav teenus puudega inimesele, kellel on oht puude tõttu kaotada töö, antud teenust ei ole võimalik üheselt määratleda ning seda ei kata olemasolevad puudega inimesele suunatud meetmed), sh töövälisel ajal kasutatav abivahend, mis aitab säilitada inimese töövõimet ja ennetada töötuksjäämist jne.
 - 5.2 mittetöötavatele puuetega inimestele:
 - 5.2.1 karjäärinõustamine;
 - 5.2.2 tööotsingukoolitus;
 - 5.2.3 erialakoolitus;
 - 5.2.4 tööpraktika, sh 6-kuuline tööpraktika;
 - 5.2.5 erandlike lahenduste pakkumine (mis kõrvaldavad sellised tööle asumist takistavad tegurid, mida ei ole võimalik üheselt määratleda ega defineerida ning mida ei kata olemasolevad puudega inimesele suunatud meetmed), näiteks abivahend tööpraktikal osalemise ajaks; viipekeele tõlk tööturukoolitusel jne;
 - 5.2.6 spetsiifilise puuetega inimestele mõeldud tööharjutuse korraldamine;
 - 5.2.7 tööeluga seonduv psühholoogiline nõustamine;
 - 5.2.8 sotsiaalne rehabilitatsioon.
6. Puuetega inimestele juurdepääsu parandamine Tööturuameti piirkondlikes osakondades vastavalt vajadustele.

INDIKAATORID

1. Võrgustiku koolitused kõigis maakondades; koolitustes osalenud inimeste arv vähemalt 500.
2. Teenusepakkumise valmisoleku uuringu tulemused:
 - 2.1 puuetega inimestega tegelevad asutused on kaardistatud;
 - 2.2 küsimustikud on koostatud;
 - 2.3 küsitlused ja kokkuvõtted on tehtud.
3. Välja on töötatud ja rakendatud töövõime hindamisleht
4. Töökohtade kohandamise ja abivahendi vajaduse määramise süsteem:
 - 4.1 toimunud ümarlaudade arv 5;
 - 4.2 teavitatud võimalike tulevaste ekspertide arv 30.
5. Aktiivsed tööturumeetmed töötavatele ja mittetöötavatele puuetega inimesele:
 - 5.1 töötavatele puuetega inimestele:
 - 5.1.1 läbiviidud kohanduste arv 8;
 - 5.1.2 eraldatud abivahendite arv 8;
 - 5.1.3 karjäärinõustamisel osalenud isikute arv 20;
 - 5.1.4 erialakoolitusel osalenud isikute arv 13;
 - 5.1.5 tugiisiku teenust saanud isikute arv 23;
 - 5.1.6 läbiviidud erandlike lahenduste arv 11.
 - 5.2 mittetöötavatele puuetega inimestele:
 - 5.2.1 karjäärinõustamisel osalenud isikute arv 700
 - 5.2.2 tööotsingukoolitusel osalenud isikute arv 232;
 - 5.2.3 erialakoolitusel osalenud isikute arv 755;
 - 5.2.4 tööpraktikal osalenud isikute arv 158;
 - 5.2.5 spetsiifilise puuetega inimestele mõeldud tööharjutusel osalenud isikute arv 145;
 - 5.2.6 psühholoogilisel nõustamisel osalenud isikute arv 88;
 - 5.2.7 sotsiaalse rehabilitatsiooni teenusel osalenud isikute arv 7;
 - 5.2.8 läbiviidud erandlike lahenduste arv 5.
6. Paranenud juurdepääs Tööturuameti piirkondlikes osakondades.

SIHTGRUPP

- 1) töötud puuetega inimesed;
- 2) töötavad puuetega inimesed, kellel on puudest tulenevalt oht töötuks jääda, mille tõenduseks on eksperdi vastavasisuline teatis;
- 3) Tööturuamet ja selle ametnikud (kavandatavad tegevused 1–4 ja 6).

AJAKAVA

01.01.2008–31.12.2009, sh

- aktiivsete tööturumeetmete osutamine 01.01.2008–31.12.2009
- teenuste edasiarendamine 01.01.2008–31.12.2009
- puuetega inimeste juurdepääsu vajaduste selgitamine ning parandamine Tööturuameti piirkondlikes osakondades 01.01.2008–31.12.2009

3.7 Vanemaealiste tööhõive edendamine

OLUKORRA KIRJELDUS

Eestis oli 2006. aasta seisuga tööjõu-uuringu andmetel 50-74 aastaseid inimesi 372 700. Neist oli hõivatuid 186 600 ning töötuid 8200. Tööturul mitteaktiivseid oli 177 900. 2006. aastal oli Tööturuametis arvel 14 193 vanemaealist töötut. Käesoleva alamvaldkonna sihtgrupiks on vanemaealised isikud vanuses 50-74.

Selle tegevuse raames keskendutakse vanemaealiste tööhõive määra suurendamisele ja töötuse vähendamisele.

PEAMISED PROBLEEMID

Vanemaealiste töötust iseloomustab töötuse pikk kestus, mis näitab, et sihtgrupil on raskusi tööturule tagasipöördumisega. 50–74-aastastest leiab töö kuni 6 kuuga 37,7%. Kõigist vanemaealistest töötajatest 66,7% otsib tööd kauem kui 24 kuud.

Põhjused selleks on järgmised:

- 1) vanemaealiste töötute haridustase on võrreldes noorematega madalam. Sageli ei ole vanemaealised, kes on aastaid tagasi omandanud hariduse, võimelised konkureerima noortega, kelle haridus on kaasaegsem;
- 2) vanemaealiste inimeste tervislik seisund on võrreldes noorematega reeglina halvem. Lisaks üleüldistele ealistest iseärasustest tingitud probleemidele, esineb palju ka progresseeruvaid haigusi, mis piiravad vanemaealiste töö leidmise ja töötamise võimalusi;
- 3) tööandjad suhtuvad vanemaealistesse töötajatesse sageli eelarvamustega. Üldine hoiak on, et vanemaealiste õppimisvõime on võrreldes noortega madalam, tööandja kulutused vanemaealistele on suuremad, vanemaealistel on rohkem terviseprobleeme jne;
- 4) paindlike töövormide kasutamise vähene võimalikkus vanemaealiste hulgas;

EESMÄRK

Aastal 2009 soovime jõuda olukorrani, kus vanemaealiste tööhõive määr on kasvanud ning nende keskmine töötuna arveloleku aeg on vähenenud. Suurenenud on tööandjate teadlikkus paindlike töövormide kasutamisest ja vanemaealiste rakendamise võimalustest ning kasuteguritest. Vanemaealiste sihtrühm on teadlikum Tööturuameti poolt pakutavatest teenustest ja toetustest. Võimalike pakutavate teenuste ring on laienenud.

KAVANDATAVAD TEGEVUSED

1. Erinevate aktiivsete tööturumeetmete osutamine:
 - 1.1 nõustamine, sh karjäärinõustamine;
 - 1.2 töötuskoostöökoolitus;
 - 1.3 erialakoolitus;
 - 1.4 tööpraktika;
 - 1.5 tööharjutus;

- 1.6 tööeluga seonduv psühholoogiline nõustamine;
 - 1.7 sotsiaalne rehabilitatsioon;
 - 1.8 tööklubid.
2. Tööturu osapoolte teadlikkuse tõstmine vanemaealiste võimalustest tööturul osalemiseks:
- 2.1 teavitusematerjali (voldikud) väljatöötamine ja levitamine;
 - 2.2 teabepäevade läbiviimine erinevates organisatsioonides.

INDIKAATORID

1. Aktiivsed tööturumeetmed:
 - 1.1 vähemalt 800 vanemaealist on osalenud soovi või vajaduse korral karjäärinõustamisel;
 - 1.2 erialakoolitusel osalenud vanemaealiste arv 1102; tööotsingukursusel osalenud vanemaealiste isikute arv 364;
 - 1.3 tööpraktikal osalenud vanemaealiste arv 111;
 - 1.4 tööharjutusel osalenud vanemaealiste arv 22;

 - 1.5 tööeluga seonduval psühholoogilisel nõustamisel osalenud vanemaealiste arv 120;
 - 1.6 sotsiaalse rehabilitatsiooni teenusel osalenud vanemaealiste arv 17
 - 1.7 toimunud on vähemalt 12 tööklubi, osalenud vanemaealiste arv vähemalt 84.
2. Teadlikkuse tõstmine:
 - 2.1 välja antud ja levitatud voldikute arv 11 000;
 - 2.2 erinevates organisatsioonides läbiviidud teabepäevade arv 20.

SIHTGRUPP

- 1) töötud vanemaealised (50–74-aastased) või pensionil olevad isikud, kes otsivad tööd;
- 2) töötavad (sh FIE-d) vanemaealised (50–74-aastased) isikud, kellel on oht töötuks jääda seoses ealistest iseärasustest tuleneva halveneva tervisliku seisundiga, mille tõenduseks on arsti vastavasisuline teatis.

AJAKAVA

01.01.2008–31.12.2009, sh

- aktiivsete tööturumeetmete osutamine 01.01.2008–31.12.2009
- tööturu osapoolte teadlikkuse tõstmine 01.01.2008–31.12.2009

3.8. Noorte tööhõive edendamine

OLUKORRA KIRJELDUS

Eesti töøjõu-uuringu andmetel on 2006. aasta seisuga 15-24 aastaseid inimesi 210 203, neist oli hõivatud ligikaudu 65 700 noort, mitteaktiivseid oli 135 500 noort. Neist õppis 120 800, oli rasedus-, sünnitus või lapsehoolduspuhkusel 6 800 ja haiguse või vigastuse tõttu oli tööturul eemal 2 300. 2006. aastal oli Tööturuametis töötuna registreeritud noori vanuses 16-24 arvel 6 556.

Selle tegevuse raames keskendutakse noorte tööturule sisenemise võimaluste suurendamisele ja töötuse vähendamisele.

PEAMISED PROBLEEMID

Noorte osas esinevad ennekõike alljärgnevad tööturuga seonduvad probleemid:

- 1) vähene või olematu töökogemus;
- 2) koolist välja langenud noorte töö leidmise võimalused on halvemad võrreldes hariduse omandanud noortega. Suurim oht töötuks jääda on põhihariduseta noortel, kellel puudub eriala ja töökogemus;
- 3) võimaluse puudumine õppimise kõrvalt osakoormusega töötada;
- 4) noorte vähene teadlikkus Tööturuameti poolt pakutavatest võimalustest.

EESMÄRK

Aastal 2009 soovime jõuda olukorrani, kus noortele pakutavate teenuste ring on laienenud ja noortele pakutakse tööturul konkurentsivõime tõstmiseks vajalikke tööturuteenuseid. Suurenenud on tööandjate teadlikkus paindlike töövormide kasutamisest ja noorte rakendamise võimalustest ning kasuteguritest. Samuti on noored teadlikumad Tööturuameti pakutavatest teenustest ja toetustest.

KAVANDATAVAD TEGEVUSED

1. Erinevate aktiivsete tööturumeetmete osutamine:
 - 1.1 karjäärinõustamine;
 - 1.2 tööotsingukoolitus;
 - 1.3 erialakoolitus;
 - 1.4 tööpraktika;
 - 1.5 tööharjutus;
 - 1.6 tööklubi, mille eesmärk on pakkuda noortele isikutele lisavõimalusi informatsiooni hankimiseks tööturu situatsiooni kohta, vahetada kogemusi, tunda ennast kaasatuna ning omandada koostöös juhendajaga uusi teadmisi ja oskusi;
 - 1.7 sotsiaalne rehabilitatsioon;
 - 1.8 psühholoogiline nõustamine.
2. Koolide õppealajuhatajate ja huvijuhtide informeerimine teabepäevadel Tööturuameti võimalustest

INDIKAATORID

1. Aktiivsed tööturumeetmed:

- 1.1 vähemalt 3000 noort on osalenud karjäärinõustamisteenusel;
- 1.2 erialakoolitusel osalenud noorte arv 1488; töötõtsingukursusel osalenud noorte arv 425;
- 1.3 tööpraktikal osalenud noorte arv 185,
- 1.4 tööharjutusel osalenud noorte arv 35;
- 1.5 läbiviidud tööklubide arv 16;
- 1.6 sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuses osalenud noorte arv 11;
- 1.7 psühholoogilisel nõustamisel osalenud noorte arv 75.

SIHTGRUPP

- 1) töötud nooremaealised (15–24-aastased) isikud
- 2) noored vanuses 13–14 aastat

Täiskoormusega või päevase õppevormis õppivad 15–24-aastased isikud ei saa osaleda järgmistes aktiivsetes tööturumeetmetes: erialakoolitus, tööpraktika ja tööharjutus. Akadeemilisel puhkusel olev 15–24-aastane isik saab osaleda kõigis aktiivsetes tööturumeetmetes, kui tema puhkuse põhjuseks ei ole tervislikud põhjused.

AJAKAVA

01.01.2008 – 31.12.2009, sh

- aktiivsete tööturumeetmete osutamine 01.01.2008 – 31.12.2009

3.9. Muukeelsete töötute tööhõive edendamine

OLUKORRA KIRJELDUS

Registreeritud töötute üldarv aastal 2006 oli 48 167 inimest ehk keskmiselt 1,8% tööealisest elanikkonnast. Statistikaameti andmetel oli töötuse määr aastal 2006 5,9%. Viimaste aastate positiivsed arengud tööturul (üldine tööhõive kasv ja töötuse vähenemine) on muukeelseid võrreldes eestlastega vähem puudutanud. Eestis elavate muukeelsete inimeste hõive on kasvanud ja töötus vähenenud aeglasemas tempos kui eestlastel. Eestlaste hulgas on tööpuudus alates 2001. aastast suhteliselt ühtlaselt vähenenud ning kahanes 2006. aastal 4%-ni. Mitte-eestlaste hulgas on töötus kiiresti vähenenud alles kahel viimasel aastal. Mullu kahanes mitte-eestlaste töötuse määr 9,7%-ni. Aastal 2006 oli Tööturuametis arvel kokku 12 566 eesti keelt mittekõnelevat isikut, mis moodustab 26,1% kõikidest aasta jooksul arvel olnud isikutest.

Nende tegevuste raames keskendutakse muukeelsete inimeste tööhõive määra suurendamisele ja töötusemäära vähendamisele.

PEAMISED PROBLEEMID

Muukeelsete töötute peamised probleemid tööturul on alljärgnevad:

- 1) ebapiisav eesti keele oskus, mis takistab avatud tööturul võrdsetel alustel konkureerida;
- 2) ebapiisava eesti keele oskuse tõttu on takistatud erialase hariduse omandamine.

EESMÄRK

Aastal 2009 soovime jõuda olukorrani, kus on paranenud muukeelsete inimeste tööhõive. Et toetada muukeelsete töötute sidusust Eesti ühiskonnaga ja seeläbi parandada nende konkurentsivõimet tööturul, kajastatakse keelekursustel ka ühiskonnaga ja kultuuriga seotud teemasid, tööõigust jne. Vajadusel pakutakse eesti keele koolitust ka muu kui vene keele baasilt.

KAVANDATAVAD TEGEVUSED

1. Muukeelsetele töötutele eesti keele kursuste läbiviimine.
2. Muukeelsetele töötutele integreeritud erialakoolituse ja eesti keele kursuste läbiviimine.

INDIKAATORID

1. Keelekoolitusel osalenud muukeelsete töötute arv 2000.
2. Integreeritud erialakoolituse / eesti keele koolitusel osalenud muukeelsete töötute arv 1000.

SIHTGRUPP

Töötud, kelle tööleasumist takistab ebapiisav eesti keele oskus.

AJAKAVA

01.01.2008–31.12.2009, sh

- eesti keele kursuste läbiviimine 01.01.2008–31.12.2009
- erialakoolituse läbiviimine 01.01.2008–31.12.2009

3.10 Ettevõtlustoetus

OLUKORRA KIRJELDUS

Toetust ettevõtluse alustamiseks on töötutele makstud alates 1991. aastast soodustamaks töökohtade loomist ja ettevõtlikkust. Aastal 2006 taotles ettevõtluse alustamise toetust 344 töötut ning toetust sai 283 töötut (taotluse rahuldamata jätmise peamiseks põhjuseks oli äriplaani suur risk).

Selle tegevuse raames keskendutakse töötute ja mitteaktiivsete isikute avatud tööturule toomisele ettevõtlusega alustamise toetamise kaudu.

PEAMISED PROBLEEMID

- 1) praegune ettevõtluse alustamise toetuseks eraldatav summa ei ole piisav ega võimalda toetuse tegelikke eesmärke saavutada;
- 2) ettevõtluse alustamise toetuse taotlejatele mõeldud õppekava ei põhine ühistel alustel ja nõudmistel;
- 3) tööturusüsteemi kaudu ettevõtluse alustamise toetuse saajatele ei ole loodud võimalused täiendavaks riiklikuks toeks pärast toetuse eraldamise otsust;
- 4) ettevõtluse alustamise toetuse saajatele ei ole võimaldatud erialast täiendõpet pärast toetuse rahuldamise otsust;
- 5) olemasolev äriplaanide hindamise süsteem ja valikukriteeriumid ei põhine ühistel alustel ja nõudmistel.

EESMÄRK

Aastal 2009 soovime jõuda olukorrani, kus kasvanud on töötutest ja mitteaktiivsetest ettevõtlustoetuse abil alustavaks ettevõtjaks saanud isikute arv; samuti on paranenud teenuse osutamise kvaliteet ning piloteeritud on erinevaid tugimeetmeid ettevõtlustoetust saanud isikutele.

KAVANDATAVAD TEGEVUSED

1. Aktiivsete tööturumeetmete osutamine:
 - 1.1 ettevõtluskoolituse korraldamine toetuse taotlejatele;
 - 1.2 töötutele ja tööturul mitteaktiivsetele ettevõtluse alustamise toetuse (EVAT) eraldamine;
 - 1.3 ettevõtlustoetuse saajatele luuakse võimalused ja tagatakse õpe erialaste teadmiste täiendamiseks.
2. Alustava ettevõtja koolituse õppekava koostamine.
3. Mentorluse protsessi väljatöötamine:
 - 3.1 mentorlusest teavitamine;
 - 3.2 mentorklubide korraldamine;
4. Ettevõtlustoetuse taotlemise juhendi ning äriplaanide kontrolli ja hindamise süsteemi väljatöötamine.

INDIKAATORID

1. Aktiivsed tööturumeetmed:
 - 1.1 ettevõtluskoolitusel osalenud inimeste arv 1395;
 - 1.2 töötutele eraldatud kuni 70 000 krooni suuruse ettevõtlustoetuse arv 487; tööturul mitteaktiivsetele isikutele eraldatud kuni 50 000 krooni suuruse ettevõtlustoetuse arv 10;
 - 1.3 erialaste teadmiste täiendamiseks mõeldud koolitusel osalenud isikute arv 100.
2. Välja on töötatud ja kinnitatud alustava ettevõtja koolituse õppekava.
3. Mentorluse protsess on väljatöötatud ja kinnitatud:
 - 3.1 mentorluse teabepäevade arv 15;
 - 3.2 hõlmatud mentiide (alustavad ettevõtjad, kes osalevad mentorklubis) arv 125;
 - 3.3 korraldatud mentorklubide arv 6;
4. Ettevõtlustoetuse taotlemise juhend ning kontrolli ja hindamise süsteem on väljatöötatud ja kinnitatud.

SIHTGRUPP

- 1) ettevõtluskoolitusel saavad osaleda:
 - a) töötud isikud,
 - b) koondamisteate saanud isikud;
- 2) ettevõtlustoetust saavad taotleda töötud isikud;

Selle tegevuse raames ei saa osaleda tasemeharidust omandavad või töösuhtes olevad (sh tegutsemise FIE-na või FIE-d, kelle tegevus on peatatud) isikud.

AJAKAVA

01.01.2008–31.12.2009, sh

- aktiivsete tööturumeetmete osutamine 01.01.2008–31.12.2009
- mentorluse protsessi väljatöötamine ja rakendamine 01.01.2008–31.12.2009

3.11 Tööturukoolitus ja tööpraktika

OLUKORRA KIRJELDUS

30. aprillil 2007.a oli Tööturuametis registreeritud 13 690 töötut, mis moodustab 2,1% tööjõust vanuses 16 aastat kuni pensioniiga (1,7% tööealisest elanikkonnast vanuses 16 aastat kuni pensioniiga). Registreeritud töötute arv on viimase aastaga langenud märkimisväärselt; nii näiteks 2006. aasta 1. maiga võrreldes vähenes töötute arv 22,3%. Registreeritud töötus oli kõrgeim Valgemaal ning Ida-Virumaal (vastavalt 4,7% ja 4,8% tööjõust vanuses 16 aastat kuni pensioniiga). Kõige madalam on töötuse tase jätkuvalt Harjumaal (1,2%) ja Tartumaal (1,3%). Aprillikuu jooksul oli Tööturuametil vahendada 10 420 tööpakkumist.

Majanduse ja tööturu olukord on halvenenud alates 2008. aastast. 2009. aastal on töötute arv kasvanud kiiresti (2008. aastaga võrreldes ligi neli korda). Samas on tööturukoolitusel osalenud töötute osakaal jäänud tagasihoidlikuks - 2009. aasta esimese viie kuu jooksul osales koolitusel 8% töötuna arvel olnud inimestest. Teiste riikide kogemustele tuginedes võib eeldada, et tööle saamiseks vajab oma oskuste ja teadmiste täiendamist 10-20% töötutest. Seetõttu on vajalik parandada tööturukoolituse kättesaadavust.

Selle tegevuse raames keskendutakse riskirühma mittekuuluvatele töötutele erialaste oskuste täiendamisele juurdepääsu loomisele vastavalt nende vajadustele ning tööturu nõudmistele.

.

PEAMISED PROBLEEMID

Enamus pakutavatest tööturukoolitustest on koondunud suurematesse linnadesse ja maakonnakeskustesse. See on tekitanud olukorra, kus paljudel keskustest kaugemal elavatel inimestel ei ole võimalik koolitusel osaleda, sest tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alusel makstav sõidu- ja majutustoetus ei kata tegelikke kulutusi. Seetõttu loobuvad paljud töötud tööturukoolitusel osalemast. Ebapiisavad vahendid transpordikulude katmiseks puudutavad sageli ka tööpraktika teenusel osalemist.

Kuna töötute kasv on olnud kiire ning siiani koolituste hankimise vorm (vastavalt „Riigihangete seadusele” küll lihtsustatud korras) ei taga siiski töö kaotanud või seda kaotamas inimestele võimalust kiiresti ümber- või täiendõppeks, on vajalik pilootida uusi koolituse korraldamise ja rahastamise viise.

EESMÄRK

Aastal 2009 soovime jõuda olukorrani, kus töötutele on tagatud parem juurdepääs erialaste oskuste omandamisele läbi vajadusel paindliku sõidu- ja majutustoetuse süsteemi, mille tulemusena on suurenenud nende tööhõive määr.

Koolituste tavakorras hankimise kõrval on üksikisiku vajadustest lähtuvate, spetsiifilisemate täiendkoolituste puhul kavas pilootida täiendkoolituste rahastamist isikustatud koolituskaardi alusel. Selleks, et suurendada töötute ja koondamisteate saanud töötajate (edaspidi *koolituskaardi sihtrühm*) konkurentsivõimet tööturul, annab isikustatud koolituskaart neile suurema valikuvõimaluse sobiva koolituse ja koolitaja leidmisel, mis omakorda motiveerib koolitusel osalema ja tagab koolituse

tulemuslikkust. Isikustatud koolituskaardi rakendamine võimaldab tõsta koolituskaardi sihtrühma oskuste taset ning reageerida kiiresti ja paindlikult spetsiifilisematele tööjõuvajadustele.

Isikustatud koolituskaardi alusel pakutakse sihtrühmale täiendkoolitusi, mis tõstavad nende kvalifikatsiooni varem omandatud erialal ning suurendavad töölesaamise võimalusi:

- varasema ametiga seotud tarkvarakoolitus (raamatupidamistarkvara, personalitarkvara, *autocad*, tööstusseadmete juhtimise tarkvara jms);
- sõidukijuhi täiendkoolitus, mille tulemusel saab isik ohtlike ainete veo, inimeste veo, kaupade veo vms eriloa, samuti sõidukijuhi muu ametialane täiendkoolitus;
- teeninduse tipp- ja keskastme spetsialistide ning klienditeenindajate ja kontoritöötajate täiendkoolitused;
- tööstuse tippspetsialistide ja keskastme tehnikute täiendkoolitused;
- laevameeskonna töötajate täiendkoolitus;
- muude valdkondade tipp- ja keskastme spetsialistide spetsiifilised täiendkoolitused.

Koolituskaardi alusel pakutavate täiendkoolitusvaldkondade loetelu täiendatakse või täpsustatakse piloteerimise käigus. Koolituskaardi alusel ei pakuta juhtimisalaseid või üldiseid sotsiaalseid oskusi või isikuomadusi arendavaid koolitusi.

Koolituskaardi alusel on ühel inimesel võimalik saada koolitust (või vajadusel koolitusi) maksumusega kokku kuni 15 000 krooni.

Isikustatud koolituskaardi süsteemi alusel koolitusteenuse pakkujate leidmiseks korraldatakse kvalifikatsioonikonkurss. Töötukassa korraldab vajadusel koolitajate ringi laiendamiseks täiendavaid kvalifikatsioonikonkursse.

KAVANDATAVAD TEGEVUSED

1. Erinevate aktiivsete tööturumeetmete osutamine:

- 1.1 erialakoolitus;
- 1.2 tööotsingukoolitus;
- 1.2 tööpraktika.

INDIKAATORID

1. Erialakoolitusel osalenud isikute arv 5000.
2. Tööotsingukoolitusel osalenud isikute arv 750.
3. Tööpraktikal osalenud isikute arv 350.

SIHTGRUPP

1) Tööturuametis registreeritud riskirühma³ mittekuuluvad töötud tööturuteenuste ja -toetuste seaduse mõistes.

2) Isikustatud koolituskaardi sihtgrupp on töötud ja koondamisteate saanud töötajad, kellel on erialane kvalifikatsioon ja töökogemus, kuid kelle töölesaamine eeldab olemasolevate teadmiste ja oskuste täiendamist.

³ Riskirühmad on määratletud tööturuteenuste ja -toetuste seaduse § 10 lõige 5

AJAKAVA

Aktiivsete tööturumeetmete osutamine 01.01.2008-31.12.2009

3.12 Töötukassa haldussuutlikkuse tõstmine

OLUKORRA KIRJELDUS

Käesoleval hetkel töötab töötukassas üle 400 töötaja, kellele pakutakse erinevaid täiendkoolitusi vastavalt koolitusplaanile. Peamised koolitusteemad on olnud suunatud klienditeenindajate professionaalsuse tõstmisele ning juhtide juhtimisvõimekuse arendamisele.

Selle tegevuse raames keskendutakse töötukassa haldussuutlikkuse suurendamisele ning erinevate tegevuste korraldamisele, mis oleksid aluseks senisest efektiivsemale ja vajaduspõhisele tööturuteenuste osutamisele ning töökeskkonna parandamisele, mis loob eeldused senisest veelgi paremaks klienditeeninduseks.

Käesolevas tegevuste blokis läbiviidavad tegevused ei kattu prioriteetse suuna „Suurem haldusvõimekus“ toetavate tegevustega. Programm on kooskõlastatud Riigikantseleiga.

PEAMISED PROBLEEMID

Kiiresti muutuv tööturutsituatsioon eeldab töötukassa töötajatelt pidevat enesetäiendamist nii oma erialatöös kui ka üldises suhtlemis-, juhtimis- ja töökorralduses nii siseriiklikel koolitustel kui ka teiste Euroopa Liidu liikmesriikide parimatest praktikatest. Töötukassa üheks eesmärgiks on uue ja kaasaegse infosüsteemi ning e-teenuste arendus. Selleks, et oma töötajatel oleks vajalik valmisolek eesmärgi elluviimiseks, tuleb tagada ka töötajate tehniliste oskuste (sh arvutikasutus oskus) tase.

Arvestades Eesti praegust tööturu olukorda ning prognoose tulevikuks, peavad töötajad senisest enam suutma pakkuda tulemuslikke tööturuteenuseid ka rasketele klientidele (puuetega inimesed, pikaajalised töötud jne). Seni ei ole üheski kõrgkoolis ega kutseõppeasutuses käsitletud puuetega inimeste tööhõive temaatikat piisava põhjalikkusega, mistõttu napib ka töötukassa juhtumikorraldajatel vajalikke teadmisi ja oskusi, et pakkuda puuetega inimestele tuge tööturule sisenemiseks. Samuti tuleb arvestada avaneva tööturuga ning vajadusega pakkuda senisest enam tööturuteenuseid teiste Euroopa Liidu riikide kodanikele ja ka välismaalastele.

Kuigi areng tööturutsüsteemis on olnud kiire, ei vasta teenuste osutamine sageli kokkulepitud kvaliteedinõuetele või puuduvad need nõuded üldse. Kvaliteedijuhtimise juurutamine on alles algaasis (juurutatud on enesehindamine juhtidele, testostude sooritamine jne), kuid tehtud sammud vajavad kordamist ja laiendamist.

Programmi tegevuste tutvustamiseks ja efektiivsuse tõstmiseks on plaanis läbi viia teabepäevad koostööpartneritele ja sihtrühmadele. Kaasamaks tööellu samuti puuetega, vanemaealisi ja noori inimesi tutvustatakse tööandjatele programmi tegevustest tulenevaid võimalusi (näiteks tööruumide ja -vahendite kohandamine, töötute täiend- ja ümberõpe, tööpraktika).

Programmi raames piloteerib töötukassa uusi tööturuteenuseid ja laiendab senist tööturuteenuste saajate sihtrühma. Töötukassa tegevuste planeerimisel, elluviimisel ning tulemuslikkuse hindamisel kasutatakse Töötuna ja tööotsijana arvel olevate isikute ning tööturuteenuste osutamise registrit (edaspidi TTIS), mis hetkel ei võimalda kajastada programmist piloteeritavaid tööturuteenuseid ja programmis osalevat sihtrühma (mitteaktiivsed, pensioniealised, töötavad isikud).

Töötute arvu kiire kasvu tõttu on infotelefon, millele praegu vastab kaks töötajat äärmiselt ülekoormatud. Olemasolevad tehnilised lahendused ei võimalda ka klientidel liinil ootele jääda ja seetõttu tuleb klientidel info saamiseks korduvalt helistada.

EESMÄRK

Aastal 2009 soovime jõuda olukorrani, kus on paranenud töötukassa ametnike erialased oskused ja tööturuteenuseid osutatakse vajaduspõhiselt ning vastavalt kokkulepitud kvaliteedinõuetele. Ametnikud on käinud teadmisi omandavas teistes Euroopa Liidu liikmesriikides, et parimaid praktikaid rakendada igapäevase töö efektiivsemaks muutmisel.

Tööturu osapooled ja koostööpartnerid on informeeritud programmis pakutavatest tegevustest ning TTIS võimaldab kajastada piloteeritavaid tegevusi ja kogu sihtrühma.

Lühiajalise tööjõuvajaduse prognoosimise meetodi abil on tööturuteenuste pakkumine (näiteks tööturukoolitus, -praktika) efektiivsemalt ühildatud tööturu vajadustega.

Raamprogrammi esimese programmi (2007-2009) tulemuste ja tööturuvajaduste ning majandusprognoosi ekspertanalüüsi läbiviimise tulemusena on tagatud teise programmi (2010-2011) efektiivne ja kvaliteetne planeerimine ning elluviimine.

E-õpikeskkonna kasutuselevõtmine suurendab töötukassa haldusvõimekust. Ühelt poolt on e-õpikeskkonna vahendusel võimalik kiiresti ja vastavalt vajadusele koolitada töötukassa töötajaid, et tagada teenuste kvaliteetne ja ühtsetel põhimõtetel osutamine ning oskus kasutada uuenduslikke lahendusi. Teisalt suurendab e-õpikeskkonna olemasolu töötukassa võimekust pakkuda oma klientidele töölesaamiseks vajalikku koolitust (nt tööotsingukoolitust, arvutiõpet, aga ka teatud eriala täiendõppekursusi) kiiremini ja paindlikumalt. Tegemist oleks täiendava koolituste pakkumise viisiga, mis sobib kõrgema kvalifikatsiooniga töötajatele, kelle osakaal klientidest on pidevalt kasvanud. Lisaks võib e-õpikeskkonna eelistena nimetada eelnevalt kontrollitud ja ühtlast kvaliteeti, kasutajamugavust (kursust saab läbida vabalt valitud ajal ja kohas), teadmiste testimise võimalust ning head ülevaadet kasutajate osalusest ja õpitulemustest.

Teavitamise tõhustamiseks ja infotelefoni teenuse kvaliteedi parandamiseks on kavas välja arendada kaasaegne kõnekeskus, kust kliendid saavad kiiresti infot programmi ja pakutavate tööturuteenuste teenuste kohta.

KAVANDATAVAD TEGEVUSED

1. Täiendkoolituste ja teiste erialast võimekust tõstvate koolituste läbiviimine.
2. Teenuste osutamise kvaliteedi tõstmisele suunatud tegevuste läbiviimine.
3. Seminaride läbiviimine tööandjatele.
4. Töötukassa maakondlike osakondade poolt organiseeritud teabepäevad koostööpartneritele.
5. TTISi arendus.
6. Lühiajalise tööjõuvajaduse prognoos.
7. E-õpikeskkonna analüüs ja I etapi teostamine.
8. Programmi meeskonnale Regio CD-Atlase soetamine.
9. Kaasaegse kõnekeskuse I etapi teostamine.

INDIKAATORID

1. Kõik ametnikud on läbinud meeskonnakoolituse ning vastavalt oma spetsialiteedile ka vähemalt ühe erialaliste teadmiste täiendamisele suunatud koolituse; välisriikides õppereisil käinud ametnike arv 40.
2. Töötukassa on läbi viidud teenuse osutamise kvaliteedi tõstmisele suunatud tegevused.

3. Tööandjatele on läbiviidud 15 seminari.
4. Tööturuameti piirkondlikes osakondades on läbiviidud 15 teabepäeva.
5. TTISi arendused võimaldavad kajastada kõiki programmist pakutavaid tegevusi ning osalevat sihtrühma.
6. Tööturuteenuste planeerimisel kasutatakse lühiajalise tööjõuvajaduse prognoosi.
7. Läbi on viidud e-õpikeskkonna analüüs ja I etapp..
8. Soetatud on Regio CD-Atlas.
9. Paranenud on infotelefoni teenuse osutamise kvaliteet

SIHTGRUPP

- 1) Tööturuamet ja selle ametnikud;
- 2) tööandjad (kavandatavad tegevused 3).

AJAKAVA

01.01.2008–31.12.2009, sh

- koolitused 01.01.2008–31.12.2009
- uuringud / teavitamine 01.01.2008–31.12.2009
- Tööturuameti piirkondlike osakondade teabepäevad 01.11.2007–29.02.2008
- TTISi arendus 01.01.2008–30.06.2008

4. ABIKÕLBLIKUD JA MITTEABIKÕLBLIKUD KULUD

4.1. Vastavalt perioodi 2007-2013 struktuuriotetuse seaduse (edaspidi *struktuuriotetuse seadus*) § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korrale on abikõblilikud järgmised kulud:

4.1.1 personali- ja üldkulud;

4.1.2 personali transpordikulud, kui need on vajalikud programmi eesmärkide saavutamiseks. Transpordiliigi valimisel tuleb järgida kulude mõistlikkuse printsiipi. RÜ-l on õigus arvata transpordikulud mitteabikõblilikeks, kui kulu tegemine ei olnud sihtotstarbeline või on põhjendamatult suur. Abikõblilikud on järgmised transpordiga kaasnevad kulud vastavatel tingimustel:

4.1.2.1 ühistranspordi kasutamise kulud. Kuludokumentid (sõidupiletid, kuukaart) tuleb esitada koos selgitustega;

4.1.2.2 taksoteenuse kasutamise kulud. Kuludokumentid tuleb esitada koos põhjendusega, miks taksoteenuse kasutamine oli antud olukorras mõistlik ja vajalik.

4.1.2.3 mootorsõiduki liisimise ja rentimise kulud hilisema väljaostuõigusega liisingu- või rendilepingu korral ja selle sõiduki ülalpidamiskulud (sh kindlustusmaksed, remondi- ja hooldustööd, tarvikud jne). Kui mootorsõidukit kasutatakse ka muudeks sõitudeks kui programmi tegevused, siis on abikõblilik ainult proportsionaalselt programmi rakendamiseks tehtud osa rendi- või liisinguesemele tehtud kulutustest. Proportsiooni arvestuse põhimõtted tuleb eelnevalt RÜga kooskõlastada. Maksimaalne hüvitatav rendi- või liisingueseme rendi- või liisingumakse ning kütusekulu kokku on 10 000 krooni (koos käibemaksuga) kalendrikuus;

4.1.2.4 isikliku sõiduauto kasutamise kulud. Hüvitamine toimub vastavalt tulumaksuseaduse § 13 lg 3 punkti 2 alusel Vabariigi Valitsuse kehtestatud tingimustel ja piirmäärades. Abikõblilik on hüvitis vastavalt tegelikule kulule kütusekulu tõendava dokumendi ja kalkulatsiooni esitamisel või vastavalt asutusesiseselt kehtestatud isikliku sõiduvahendi kasutamise tingimustele ja kulule kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 4 krooni sõidetud kilomeetri kohta.

4.1.2.5 tasuline parkimine kuludokumentide alusel koos selgitusega.

4.1.3 personali toitlustuskulud ja sellelt tasutav maks tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 mõistes;

4.1.4 päevarahad, majutuskulud ja mootorsõiduki kasutamise kulud on abikõblilikud vastavates õigusaktides kehtestatud maksustamisele mittekuuluvate piirmäärade ulatuses;

4.1.5 rendi- ja üürikulud.

4.2. Programmi aktiivsetes tööturumeetmetes (edaspidi *tööturumeede*) osalevale sihtgrupile hüvitatakse sõidu- ja majutuskulud alljärgnevalt:

4.2.1 isikliku sõiduauto kulud ja ühistranspordi- ning majutuskulud vastavalt sotsiaalministri 13.detsembri 2005. a määrusega nr 119 „Sõidu- ja majutustoetuse maksmise tingimused, kord ja avalduse vorm“ (edaspidi *määrus*) kehtestatud tingimustel ja korras;

4.2.2. kui ühistranspordi- ja majutuskulud päevas või summeeritult kuus on suuremad kui määruse alusel tasutav summa, hüvitatakse need vastavalt esitatud kuludokumentidele (sõidupiletid, kuukaardid, majutusarve). Kuukaardi maksumus hüvitatakse täies ulatuses, kui tööturumeetmes osalemise aeg langeb kokku kuukaardi kehtivusajaga, muudel juhtudel hüvitatakse kuukaardi maksumus proportsionaalselt tööturumeetmes osalemise ajaga. Kuukaardi maksumus hüvitatakse juhul, kui see on soodsam sõidupiletite kasutamisest.

4.3. Lisaks on abikõblilikud teised kulud, mis on põhjendatud, mõistlikud ja otseselt vajalikud programmi eesmärkide täitmiseks ning mis on tehtud kooskõlas õigusaktides ning programmis sätestatuga.

4.4. Programmi personali väliskoolitused ja –lähedused tuleb eelnevalt kooskõlastada RÜga.

4.5. Vastavalt Euroopa Liidu nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999 (EÜT L 210/25, 31.07.2006, lk 1–54) art 34 lõikele 2 fondide eripära kohta võib kuni 10% ulatuses programmi abikõlblikest kogukuludest teha kulusid, mis on abikõlblikud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) 1080/2006 mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1783/1999 (EÜT L 210/1, 31.07.2006, lk 1–11) kohaselt, mille alusel finantseeritakse kulusid Euroopa Regionaalarengu Fondist

4.6. Lisaks struktuuritoetuse seaduse § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korras sätestatud on mitteabikõlblikud järgmised kulud:

4.6.1 programmi elluviija või programmi partneri töötajate või teenistujate töö- ja puhkusetasu ameti- ja töökohtadel, mis ei ole loodud programmi rakendamise eesmärgil;

4.6.2 mitterahaline sissemaks;

4.6.3 ostetud asjad ja teenused, kui pakkujate paljususe korral puuduvad võrdlevad pakkumused, alates 35 000 kroonist (koos käibemaksuga) või vastavalt asutusesiseselt kehtestatud piirmääradele, välja arvatud juhul, kui piirmäär on kõrgem käesolevas punktis sätestatud. Ettevõtlastoetusest soetatud asjade ja teenuste puhul tuleb pakkujate paljususe korral võtta võrdlevad pakkumused alates 20 000 kroonist (koos käibemaksuga).

4.6.4 liiklusvahendi, kasutatud seadme ja kinnisasja ost. Liiklusvahendi ja kasutatud seadme ost on lubatud sihtgrupile makstavast ettevõtlastoetusest, kui selle omandamise vajalikkus on põhjendatud äriplaanis ja tuleneb ettevõtluse spetsiifikast. Kasutatud liiklusvahendi või kasutatud seadme ostmise on abikõlblik, kui on tõendatud, et

4.6.4.1 liiklusvahendi või seadme ostmiseks ei ole eelneva seitsme aasta jooksul kasutatud Euroopa Liidu, riigieelarve või välisabi vahendeid;

4.6.4.2 liiklusvahendi või seadme hind ei ületa selle turuväärtust ja on samalaadse uue liiklusvahendi või seadme hinnast madalam;

4.6.4.3 liiklusvahendil või seadmel on ettevõtluse elluviimiseks vajalikud tehnilised omadused ning need vastavad kehtivatele normidele ja standarditele.

5. EELARVE

5.1. Struktuuritoetus (edaspidi *toetus*) on struktuuritoetuse seaduse § 2 punktist 1 lähtuvalt rahaline abi, mida antakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artiklis 1 nimetatud struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi vahenditest või Eesti riigi poolt nende vahendite kasutamise kaasrahastamiseks sihtotstarbeliselt eraldatavatest täiendavatest vahenditest.

5.2. Omafinantseering on struktuuritoetuse seaduse § 2 punktist 3 lähtuvalt toetuse saaja või partneri rahaline või rahaliselt mõõdetav panus programmi. Omafinantseeringu hulka arvatakse ainult toetuse saaja või partneri tehtavad abikõlblikud kulud. Omafinantseeringut toetuse hulka ei arvata, samuti ei saa toetust kasutada omafinantseeringuks.

5.3. Toetuse maksimaalne määr on 83,27% ja maksimaalne summa 319 164 133 krooni.

5.4. Omafinantseeringu minimaalne määr on 16,73% ja minimaalne summa 64 107 444 krooni.

5.5. Riigiabi andmisel tuleb järgida alljärgnevat tingimusi:

5.5.1 Kui toetuse andmine on vähese tähtsusega abi Komisjoni määruse (EÜ) nr 1998/2006, milles käsitletakse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5-10), Komisjoni määruse nr 1535/2007, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandustoodete tootmise sektoris (ELT L 337, 21.12.2007, lk 35-41) ning Komisjoni määruse nr 875/2007, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandussektoris ja millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1860/2004 (ELT L 193, 25.7.2007, lk 6-12) mõistes, siis kohaldatakse nimetatud määrustes ja "Konkurentsiseaduse" §-s 33 sätestatud.

5.5.2 Põllumajandusliku vähese tähtsusega abi andmise korral peab abi andja lähtuma „Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seadus” § 20 lõikest 1.

5.5.3 Kui toetuse andmine on puudega töötajate töökoha kohandamisega või tugisiku teenuse osutamisega kaasnevate lisakulude hüvitamiseks antav grupierandiga hõlmatud riigiabi Komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 (ELT L 214, 9.08.2008, lk 3-47) artikli 42 mõistes, siis kohaldatakse nimetatud määruses sätestatud abi andmise tingimusi. Tugisikuga töötamise teenust võib puudega töötule osutada kuni ühe aasta jooksul töö- või teenistussuhte algusest tööandja ja puudega töötü vahel esimesel kuul kuni 8 tundi päevas, teisel kuul kuni 4 tundi päevas ja 3.–12. kuul kuni 2 tundi päevas, kuid kokku mitte rohkem kui 700 tundi aastas puudega töötü kohta.

Programmi finantsplaan – lisa 1 vorm A
Programmi eelarve kulukohtade lõikes – lisa 1 vorm B

6. INDIKAATORID

6.1. Programmi seosed rakenduskavas toodud indikaatoritega

Indikaator	Sihtmäär 2009
1. Aktiivseid tööturuteenuseid saanud inimeste arv	22 897
2. Aktiivsete tööturuteenuste abil tööle rakendunud inimeste osakaal kõigist vastavaid teenuseid saanutest	kokku 33%, sh riskirühma kuuluvad töötud: 30% mitte-riskirühma kuuluvad töötud: 48%

6.2. Programmi spetsiifilised indikaatorid

(tuua välja soovitavalt tabelina)

Tegevuse nr	Indikaator	Sihtmäär 2009
3.1	Karjäärinõustatud isikute arv (õpilased, mobiilne nõustamine)	2000
3.2	Koondatute ja koondamisteate saanud isikute arv, kellele on osutatud tööturuteenuseid	2000
3.3	Hoolduskohustusega koormatud isikute arv, kellele on osutatud tööturuteenuseid	400
3.4	Mitteaktiivsete arv, kellele on osutatud tööturuteenuseid	3000

3.5	Puuetega inimeste arv kellele on osutatud tööturuteenuseid	2500
3.6	Noorte arv, kellele on osutatud tööturuteenuseid	3000
3.7	Vanemaealiste arv, kellele on osutatud tööturuteenuseid	2000
3.8	Muukeelsete isikute arv, kellele on osutatud tööturuteenuseid	2500
3.9	Isikute arv, kellele on eraldatud ettevõtlustoetust	497
3.10	Tööturukoolitusel või tööpraktikal osalenud isikute arv	5000

6.3. Programmi mõju horisontaalsetele teemadele

Programm mõjutab (märkida ristiga, peab mõjutama vähemalt ühte teemat)⁴:

Regionaalset arengut jah ei

Selgitus: Programmi abil aidatakse kaasa tasakaalustatud regionaalsele arengule läbi tööhõivevõimaluste loomise ka maapiirkondades.

Keskkonnahoidu jah ei

Selgitus:

Infoühiskonna edendamist jah ei

Selgitus: Programmi raames koolitatakse vajadusel sihtgrupi liikmeid samuti infotehnoloogia vallas.

Kodanikuühiskonna arengut jah ei

Selgitus: Võrgustikutöö loomine KOVide ja kolmanda sektoriga kodanike paremaks kaasamiseks tööellu.

Võrdsete võimaluste edendamist jah ei

Selgitus: Puuetega inimeste ja teiste tööturu riskirühmade parem ligipääs tööturule

7. PROGRAMMI RAKENDAMINE

7.1. Programmi elluviija kohustused

Programmi elluviijale kohalduvad lisaks käesolevas programmis sätestatud struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused. Ühtlasi on programmi elluviija kohustatud:

7.1.1 koguma programmis osalejate kohta nõutavad andmed vastavalt Euroopa Liidu komisjoni määrusele (EÜ) nr 1828/2006, millega sätestatakse rakenduseeskirjad nõukogu määrusele (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta, ning Euroopa Liidu parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi, lisa XXIII (EÜT L 45/3, 15.02.2007, lk 1–113).

⁴ „Jah“ vastuse korral tuua välja lühike selgitus.

7.1.2 rakendama programmi vastavalt detailsele eelarvele;

7.1.3 esitama RA-le programmi detailse eelarve kooskõlastamiseks 5 tööpäeva jooksul alates programmi kinnitamisest või selle muutmise kinnitamisest, kui muudetakse programmi lisa 1 vormi B;

7.1.4 esitama RA nõudmisel programmi eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite lõikes;

7.1.5 teavitama RA-d, kui programmiga samalaadsetele tegevustele on taotletud toetust teistest meetmetest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest.

7.2. Toetuse väljamaksete tegemine

7.2.1. Toetuse väljamaksmine toimub vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 23.

7.2.2. Programmi elluviija esitab RÜ-le 10. detsembriks järgneva eelarveaasta väljamaksete prognoosi. Esimese eelarveaasta väljamaksete prognoosi esitab programmi elluviija 15 tööpäeva jooksul programmi kinnitamisest. Esimese väljamaksetaotluse võib esitada koos väljamaksete prognoosiga.

7.2.3. Enne esimese väljamaksetaotluse esitamist peab programmi elluviija esitama RÜ-le:

7.2.3.1 väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas programmi kulud ja tasumist eristatakse raamatupidamise registris muudest programmi rakendaja kuludest;

7.2.3.2 koopia riigihangete läbiviimise korrast asutuses;

7.2.3.3 lühikirjelduse programmi rakendamisega seotud dokumentide algatamise, viseerimise ja kinnitamise kohta ning vajadusel allkirjaõigusliku isiku poolt edasivolitatud õiguste korral vastavad volituste koopiad.

7.2.4. Väljamakse taotlusi võib esitada kogu programmi kohta tervikuna või tegevuste kaupa, vastavalt p 7.2.2 nimetatud prognoosile.

7.2.5. Toetus makstakse toetuse saajale välja struktuuritoetuse seaduse § 23 lõike 4 alusel kehtestatud korras RÜ-le esitatud ja RÜ poolt kinnitatud väljamakse taotluse alusel. Programmi elluviija peab vormikohase väljamakse taotluse esitama vastavalt p 7.2.2. nimetatud prognoosile, kuid mitte harvem kui kord kvartalis ja mitte tihedamini kui kord kuus. RÜ nõudmisel lisab programmi elluviija väljamakse taotlusele kuludokumentide ja tasumist tõendavate dokumentide koopiad. Esimesele ja viimasele väljamakse taotlusele tuleb lisada kõik konkreetse taotluse aluseks olevate kuludokumentide ja tasumist tõendavate dokumentide koopiad.

7.2.6. Juhul, kui väljamaksetaotlus erineb rohkem kui ¼ võrra esitatud prognoosist, on programmi elluviija kohustatud esitama korrigeeritud prognoosi järele jäänud eelarveaasta osas.

7.2.7. Toetuse väljamaksed teostatakse reeglina proportsionaalselt omafinantseeringuga.

7.2.8. Kui omafinantseeringust rahastatavaid tegevusi tehakse programmi elluviimise ajakavast tulenevalt hiljem kui toetusest rahastatavaid tegevusi ning omafinantseeringust planeeritud

tegevusi ja kulusid ei saa rahastada toetusest, on eelnevalt RÜ-ga kooskõlastades erandkorras lubatud väljamaksmisel ületada programmis kinnitatud toetuse määra. Programmi elluvijja peab tagama, et väljamakstud toetuse kogusumma ja proportsioon ei ületa ette nähtud toetuse kogusummat ja proportsiooni programmi lõpuks.

7.2.9. Programmi elluvijja võib põhjendatud juhtudel enne kohustuste tekkimist taotleda ettemakset. Ettemakset teostatakse vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 23 lõike 4⁵ alusel.

7.2.10. Viimane väljamakse taotlus esitatakse koos programmi lõpparuandega. Kui programmi elluvijjale on toetus välja makstud ettemaksena või osaliselt tasutud kuludokumentide alusel, esitatakse eelnimetatud väljamakse abikõlblike kuludega kinni katmise kohta aruanne koos nõutud kulu- ja maksedokumentidega hiljemalt koos lõpparuandega. Viimane väljamakse tehakse pärast lõpparuande kinnitamist RA poolt.

7.2.11. Väljamakse taotlused programmi partneri kulude osas esitab RÜ-le programmi elluvijja.

7.2.12. Programmi elluvijja vastutab toetuse edasikandmise eest programmi partneri kontole.

7.3. Programmi muutmine

7.3.1. Kui ilmneb objektiivne vajadus programmi tegevuste, finantsplaani, eelarve või programmi abikõlblikkuse perioodi muutmiseks, esitab programmi elluvijja selle kohta RA-le põhjendatud taotluse, teavitades samal ajal kirjalikult RÜ-d tehtavatest muudatustest. RÜ-l on õigus teha muudatuste kohta ettepanekuid vastavalt muudatustele. RÜ esitatavate ettepanekute tähtaeg kooskõlastatakse RA-ga muudatuste sisust ja ulatusest lähtuvalt.

7.3.2. RA vaatab p-s 7.3.1 viidatud muudatuse taotluse läbi ja otsustab programmi muutmise või muutmata jätmise 25 tööpäeva jooksul alates taotluse kättesaamisest.

7.3.3. Puuduste esinemisel annab RA programmi elluvijjale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

7.3.4. RÜ võib programmi elluvijjale teha ettepanekuid programmi eelarve muutmiseks, kui programmi seirearuandes esitatud andmetest või muudest objektiivsetest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik programmi eduka elluviimise tagamiseks.

7.3.5. RA võib ilmnenu objektiivsetel asjaoludel muuta programmi, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik programmi edukaks elluviimiseks või programmi elluvijjal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata.

7.3.6. Programmi muutmist ei saa taotleda sagedamini kui korra 6 kuu jooksul.

7.3.7. Eelnevalt RA-ga kirjalikult kooskõlastades ja RÜ-d teavitades, ei eelda programmi muutmist kinnitatud eelarve muutmise tingimusel, et programmi kogutoetuse summa ja osakaal ei muutu, kui:

7.3.7.1 kinnitatud eelarve kuluridasid ei muudeta ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt rohkem kui 0,5% kalendriaasta eelarve kogukuludest;

7.3.7.2 programmi administreeriva personali kulude proportsioon programmi tegevuskuludest ei suurene;

7.3.7.3 muudatuse tulemusena on tagatud programmi eesmärkide täitmine ja selleks elluviidavate tegevuste kaetus rahaliste vahenditega.

7.4. Toetuse kasutamise seotud teabe ja seirearuannete esitamine

7.4.1. Programmi elluviija esitab RÜ-le vormikohase programmi vahearuarande (lisa 2 vorm A) ja selle elektroonilise koopia iga aasta 20. jaanuariks ja 15. juuniks.

7.4.2. Programmi elluviija esitab RÜ-le vormikohase programmi lõpparuande (lisa 2 vorm B) ja selle elektroonilise koopia 60 päeva jooksul alates programmi abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast.

7.4.3. Juhul kui vahearuarande ja lõpparuande esitamise vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse vaid lõpparuanne.

7.4.4. RÜ kontrollib 20 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande (edaspidi koos *seirearuanne*) laekumisest, kas programmi seirearuanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.

7.4.5. Juhul kui vahearuanandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ programmi vahearuarande.

7.4.6. Juhul kui lõpparuandes puudusi ei esine, kooskõlastab RÜ lõpparuande ja edastab 5 tööpäeva jooksul RA-le kinnitamiseks.

7.4.7. Puuduste esinemisel vahearuanandes annab RÜ programmi elluviijale vähemalt 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning RÜ kinnitab programmi vahearuarande 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

7.4.8. Puuduste esinemisel lõpparuandes annab RÜ programmi elluviijale vähemalt 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning edastab 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist RA-le kinnitamiseks.

7.4.9. Kui RA-le esitatud lõpparuandes esineb puudusi teavitab RA sellest RÜ-d ja edasine lõpparuande menetlemine toimub vastavalt p-le 7.4.8.

7.5. Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine

7.5.1. Toetuse tagasinõudeid menetleb RÜ vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 26.

7.5.2. Toetuse tagasimaksmine toimub vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-dele 27-28.